

Manacorí de cinquanta-cinc anys, novel·lista i poeta

Miquel A. Riera: «La lírica m'ha servit d'aprenentatge»

Acaba de publicar la seva poesia completa

Barcelona. — L'obra poètica de Miquel Àngel Riera, dispersa fins ara en mitja dotzena de llibres, acaba d'ésser reunida i publicada en un sol volum per Edicions 62 a la col·lecció «Cara i creu» sota el títol Tots els poemes (1957-1981).

Riera, manacorí de cinquanta-cinc anys, advocat, gaudeix, gràcies sobretot a la novel·la Panorama amb dona, guardonada amb el premi de la Crítica «Serra d'Or», d'un prestigi molt considerable en els ambients literaris i entre el públic entès. La seva poesia ha tingut, en canvi, una difusió força més reduïda.

Pregunta. S'ha produït aparentment un malentès sobre la vostra personalitat literària. Sou un poeta que la gent coneix com a novel·lista.

Resposta. La novel·la és sempre més assequible. Però el desconeixement de la meua poesia és un fenomen que se circumscriu al Principat. He estat editat sempre a Mallorca, tret del cas dels Poemes a Naí, dels quals es féu aquí una edició de bibliòfil. Ara, amb aquest llibre d'Edicions 62, hi haurà d'ara endavant una base per a jutjar la meua vessant poètica.

P. Hi ha tanmateix alguna diferència de fons entre la vostra obra narrativa i la vostra obra poètica que expliqui l'acolliment que ha trobat la primera?

R. La meua poesia és ravatadament lírica. Parteix sempre del jo. Se'm pot discutir la volada del lirisme, però no l'autenticitat. A la narrativa, en canvi, tot, i que s'hi filtran elements lírics que hi aporten matisos importants, és sempre orientada per definició a contar una història. No obstant això, des del punt de vista de la tècnica expressiva hi ha entre una i altra una vinculació inevitable, perquè la dedicació inicial a la poesia fou per mi un aprenentatge que m'ha conduït a una prosa elaborada amb gran rigor i un alt grau d'autoexigència. És una prosa construïda paraula a paraula, i no per conceptes. En general, la prosa d'un poeta té unes qualitats, unes textures, distintes.

P. Què vol dir «una prosa construïda paraula a paraula»?

R. Quan una persona vol contar una senació pot fer-ho aportant una frase sencera, però també pot fer-ho reconsiderant aquesta frase fins a trobar un engranatge eufònic entre les diverses paraules que la formen. Aleshores tria aquelles que no solament signifiquen, sinó que fan també una aportació musical.

P. Aquest sistema de construcció, té precedents? Marguerite Duras i Claude Simon insisteixen sempre en aquest aspecte musical de la prosa.

R. Cert, però hi ha altres

autors que semblen obseditats per estar d'actualitat i aquesta preocupació per cobrir la quantitat els fa desentendre's de la textura expressiva.

P. Us obligueu, doncs, a treballar molt lentament.

R. El meu treball és lentíssim. I sempre amb plena consciència que no ho faig encara prou bé. Tinc una idea molt clara de quina és la meua aportació a la tasca de reconstrucció del nostre país. Quan el llibre acaba d'ésser editat, aquesta autoexigència es tradueix en pànic per no haver estat a l'altura que esperava. Tant és així que mai no he estat capaç de llegir un llibre meu un cop editat.

Influències mallorquines

P. Heu tingut influències d'altres escriptors mallorquins?

R. Sempre he detectat un cert xovinisme al Principat en el camp de la poesia. Ho dic amorosament. Però la realitat és que els narradors provinents de les Illes han estat ben rebuts al Principat i, en canvi, no heu tingut en compte la creació poètica que podia venir de les Illes. I per justícia s'ha de dir que les Illes han donat una poesia d'alta qualitat, equiparable a la millor de qualsevol època de la literatura catalana. Assenyalaria, doncs, els noms de Blai Bonet, Vidal i Alcover i Josep Maria Llompart, els quals considero els meus mestres.

P. Formàveu amb ells una escola en els primers anys cinquanta?

R. En un cert sentit sí. Però no en el sentit de les acadèmies clàssiques, car la nostra relació era improvisada, sense una cadència predeterminedada. Eren reunions originades per la nostra necessitat d'establir un contacte humà que va desembocar en uns punts de vista comuns. Tinc plena consciència d'haver rebut influències en la seva manera de pensar i de concebre la creació literària. Malauradament, però, aquells contactes no han estat mai tan intensos com jo hauria desitjat, i la meua evolució ha estat l'evolució dramàtica i sagnant d'un solitari.

P. Aquesta evolució ha quedat probablement reflectida en el llibre que ara acabeu de publicar amb tots els poemes escrits al llarg dels darrers vint-i-vuit anys. Els heu rellegit a pesar del vostre costum?

R. Els he hagut de rellegir per decència. I he hagut de fer-hi alguns retocs. He de confessar que quan l'editor em va proposar aquesta edició vaig sentir un temor molt intens, ja que pensava que fatalment, per l'evolució inevitable que té tota persona al llarg dels anys, em sentiria una mica lluny d'al-

guns dels plantejaments estètics o humans continguts en aquells poemes. Vaig retardar bastant l'hora d'enfrontar-me amb ells, però quan ho vaig fer vaig quedar sorprès en veure que éren perfectament actuals. Lògicament, en els poemes més recents hi ha una preocupació per a assumir unes ferides, unes nafres, que m'ha produït la vida i que no tenia quan escrivia els primers llibres.

P. És possible detallar quines són aquestes nafres?

R. Cal relativitzar-les. Formen part d'un anecdotari quotidià que no té un interès específic. I, òbviament, no tenen res a veure amb els judicis que ha pogut merèixer la meua obra. Són les nafres de l'ésser humà que camina per la vida, que té una professió amb la qual ha de guanyar-se les lletres i que, lògicament, acaba decebut d'algunes coses.